

Locuint'a Redactorului

Cancelari'a Redactiunii

Strat'a Morariloru Nr. 18.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespondentii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii ramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Pre numeratiune
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romanii:

pro an. intregu 40 Lei. = 16 fl. v. a.
„ 6 lune . . . 20 „ „ „ = 8 „ „ „
„ 3 — . . . 10 „ „ „ = 4 „ „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. tacla timbrala pentru siese care publicatiune separata. In Locuiri deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costă 10 cr.

Pentru Tofaleni, nefericitele victime a le justitiei ung. si anumitu a le lui Carolu Apor au mai incursu la Red. Federatiunii urmatoriele ajutorie:

De la D. Alesandru Nedelcu proprietariu in Pest'a, 10 fl. v. a. Toma Rosiescu, oficialu la ministeriulu de culte 1 fl.

Prin D. Nicolau Paladi protop. rom. gr. cat. de Crisiu-Repede, de la dsa 5 fl., Samuilu Paladi, maestru de posta in Borod-Mare, 1 fl. — D. Vasiliu Cibenscu, notariu comunalu in Brato'a, 1 fl.

D'in Olomuti (Moravia) Prin D. Ionu Aurariu (Aranyosi) imp. reg. Capelanu militariu, de la dsa 10 fl., — de la D. Ionu Romanu locoten. primariu imp. reg. 2 fl. Sum'a (11+7+12 fl.) = 30 fl. v. a.

Pest'a, 6 nov. 25 oct. 1869.

Lupt'a in Dalmati'a curge cu una persistintia eroica d'in partea insurgentiloru. Trupele imperiale ce se transporta neincetatu la teatrulu luptei, persecutarea corespondentiloru tramisi prin unele diurnale pentru a raporta despre cele intemperate, mistificatiunile, dupa datina, ale diurnaleloru oficiali: tote aceste atesta, ca reulu este multu mai mare decâtu cum ni-lu areta perspectivele oficiali. Cumca guvernulu d'in Vien'a este ingrigitu in gradulu supremu, se confirma prin impregiurarea, ca conventiunea austro turca relativa la operatiunile militariu pentru oprimerea rescotei s'a inchiatu definitivu, inse in acesta conventiune teritoriulu Muntenegrului nu este cuprinsu sub numirea de „teritoriu turcescu“; asiè dara Muntenegrulu este inchisu d'ijnaintea trupeloru austriace. — Afara de acesta, foia oficioasa „N. Fremdenbl.“ constata, ca guvernulu austriacu a scrutu concessiunea cabinetului italianu pentru a potè transporta in Dalmati'a trupe prin teritoriulu italianu si ca in casulu concessiunei, guvernulu ar' tramite numai decâtu la loculu bataliei regimentulu imperialu de venatori d'in Tirolu.

Daca rescota d'in Dalmati'a n'ar' avè nece unu caracteru seriosu, daca invingerile trupeloru imperiale a supr'a insurgentiloru n'aru fi nisce fictiuni pure ale diurnaleloru oficiali, cum se ne potemu ore esplica pregatirile enorme, transportele neincetate ce se facu spre sugrumarea rescotei? Cum se ne esplicamu conventiunea cu guvernulu turcescu? Ace'a ce e mai curiosu inse este, ca câteva mii de insurgenti dau frontu armatei unui imperiu ce se numera intre poterile mari. Ori ca poterea fisica este nepotintiosa fatia cu poterea morale a unui poporu inspiratu de sentimentulu dreptului seu, ori ca rescota d'in Dalmati'a este alimentata de poteri straine. D'in doue casuri unulu. Noi credemu in poterea dreptului contra poterei fizice si asiè sustienemu, ca poterea morale a Dalmatianiloru va prevalè asupr'a poterei armate austriace; ca ei Dalmatianii se lupta pentru drepturile lor; chiaru si caderea lor nu pote se fia decâtu gloriosa.

Cu acesta nu voimu se dicemu, ca ne pare bine: daca sangele nostru se sacrifica contra Dalmatianiloru, noi voimu a intielege, ca acestu sacrificiu este inzedaru si ca, mai eurendu au mai tardiu, lupt'a Dalmatianiloru trebe se aiba rezultatulu de a-si fi cascigatu drepturile ce ei le rechiamo. Este una idea ratecita a crede, ca astadi poporele se guvernata prin sabia, este lucru inumanu a folosi arm'a de feru pentru a sugruma opiniunea publica, ca-cu adeverat'a poterea a statului este asta di opiniunea publica. A respecta acesta opiniune publica, este a guvernà bine.

Daca cine-va ar' estirpa pre unu poporu pana la ultimulu individuu, singuru d'in caus'a, ca nu voiesce a suferi opiniunea ce se manifesta in acelu poporu, n'ar' comite elu ore crim'a cea mai orribila? n'ar' fi elu elu ore una fera selbatia?

Daca poporele nu voru servi decâtu de vile instrumente in man'a celoru puternici, sortea lor va fi mai miserabile decâtu a animaleloru irrationabili.

Trupele imperatesci si insurgentii d'in Dalmati'a potu se se omora, potu se se macelaresca; perderea lor va fi inse imprumutata. Rescol'a se pote chiar' si sugruma prin sabia: si voru inse Dalmatianii atunci multumiti? Séu incepe-se-va omorulu de nou? Ce scopu se va ajunge cu acesta?

Intr'adeveru, daca guvernulu austriacu va astepta pana ce rescota d'in Dalmati'a se va estinde preste totu imperiulu; daca guvernulu va astepta pana ce tote poporele nemultumite voru prinde arm'a pentru drepturile lor; atunci viet'a nostra in Ostrunguri'a ar' fi una tragi-comedia.

Noi credemu, ca guvernulu nu va astepta acestu tempu si ca va respecta opiniunea publica a poporeloru. Atunci poterea dreptului va invinge.

Despre stergerea timbrului diurnalisticu.

Sub acestu titlu cetima in „Hon“ unu articlu d'in pen'a deputatului Colomann Toth, care desfasura cu multa justetia nedreptatea ce se face diurnalistiloru si publicului prin sustienerea timbreloru de diurnale; dreptu-ace'a, ca on. nostri lectori se si-pota forma idea despre acea sarcina nedrepta, care impedece multu prosperarea diurnalisticiei in Ostrunguri'a, publicamu estrasulu acelu articlu:

„In Angli'a tote cestiunile, in ainte de a fi presintate camerei, se discuta prin diurnale; barbati despecialitate desbatu-cestiunea, ca legislatori se se pota orienta, fiinduca necè ei nu potu fi a-totu sciutori, si prin orientarea ce li se da devinu capabili pentru a judeca obiectiv si a vota d'in convingerea propria asupr'a cestiuniloru mai putienu studiate.

„Ventillatiuni de aceste nu sunt de prisosu adese ori chiaru si pentru capacitate mai emininti.

„Daca, de exemplu, ventillamu cestiunea stergerei timbrului de diurnale in ainte de ce s'a pertractatu in anulu trecut, se pote, ca ministrulu nostru de finace Lónyay inca n'ar' fi spusu camerei, ca foiele de septemana si cele beletristice nu solvescu tacla timbrala, pre ele nu este timbru. Pentru ca dien, si acele sunt timbrate, ba chiaru si alte tipariture innocenti; ba sum convinsu, ca de-cum-va diurnalistii aru portà sudarie de papiru ca japanesii, acele inca n'aru scapa de stampa.

„In bugetulu financiaru vedemu stralucindu inca positionea: timbru de diurnale . . . 140.000 fl. Mi pare forte rev, ca dlu ministru nu s'a induratu a specificà timbrele de diurnale; fiindu ca timbrele de diurnale, cari noi voimu se se sterga, nu aducu venitu mai mare de 80—85 mii florini; cea-l alta parte a venitului ese d'in competintia de 30 cr. dupa anuntiuri, carea noi inca o lasamu neatinsa si pentru venitoru.

„Cei 6000 florini specificati mai la vale in bugetu, pentru timbru de anuntiuri, se potu numi mai cu dreptu euventu taese pentru timbre de placate. Deci, repetiescu, stergerea timbrului de diurnale aru imputienà numai cu 80 mii fl. veniturile statului. Deficitulu acestu a s'aru potè acoperi mai lesne prin acelu puntu alu espunerei fin., care constata la 40 mii venitulu timbrului de carti. Daca vomu duplica timbrulu pentru carti (de joc), se nu ne tememu, ca voru trece mai putiene de catu mai inainte; si estu modu aru mai remane de suplenitu 40 mii fl. Sum'a acesta se va acoperi prin trecerea marceloru postali, care de siguru se va urca; pentru ca, stergundu-se timbrulu de diurnale, aceste voru deveni mai estine, si numerulu prenumerantiloru va cresce.

„Timbrulu de diurnale necaiore n'are mai putienu intielesu de catu la noi. Intielegu pentrece dlu Baeh a introdusu timbrulu de diurnale. Elu tienu inaintea ochiloru numai Vien'a. Vien'a este una cetate mare, unde numerulu prenumerantiloru localu se urca la sute de mii; si dupa ce acesti-a nu solvira pentru marce postali, intro-

ducerea stampe de diurnale a avutu ce va ratiune economic; caus'a necasului nostru inse este impregiurarea, ca mass'a prenumerantiloru nostri locuesce in provincia, si diurnalistic'a nostra este ingreunata cu doue soiuri de timbru, cari, la foiele de tote dilele, receru de la fia care abonatu câte 6 florini.

„Nu bucuos desvelescu trist'a stare a diurnalisticiei nostre, dar' trebe se o facu, ca publiculu nostru se-si pota forma conceptu despre nedrepta contributiune ce apesa diurnalele nostre.

„Sieste d'in 9 foie cotidiane magiare a deficitu*) se sunt sustienute prin micle actiunariiloru, si totu-si aceste foie sustienute cu sacrificie continue, aceste sermane foie ingreunate cu deficite insemnate, tote solvescu statului la anu câte 10—15 mii fl. pentru timbru.

„Nu este ore acest'a uciderea diurnalisticiei nostre? „Era ce se atinge de literatur'a nostra bibliografica, ca, potemu dice, nece nu mai existe; Sigismundu Kemény intr'unu articlu mai prospetu alu seu asemenastarea nostra literara cu corulu lui Haydn, membrii carui-a dupa cantarea ultimei simfonie si au depusu unulu câte unulu instrumentulu, stingundu luminele, pana ce in fine insu-si Haydn stinse ultim'a facia.

„Unic'a foia (ung.) beletristica de tote dilele solvescu statului pentru timbru 9 mii fl.

„Americ'a are 5200 foie, singura cetatea Boston 200. In Ungari'a aparu la 60—70 foie.

„In Americ'a inse nu existe timbrulu de diurnale, dar' si in Europ'a alara de Austri'a, abie se mai pote afla. Olandi'a desfiintia estimpu timbrulu de diurnale, si, precum ni spune una foia oficioale a guvernului francesu, se va sterge nu preste multu si in Fransi'a.

„Numai la noi se mai afla omeni, cari voiescu a sustiene, intre niuernicele nostre raporte literarie, timbrulu diurnalisticu, ca vegetarea putieneloru nostre dinarie inca se devina imposibile. — Séu crede cine-va, ca organulu celu mai mare (Pesti Naplo) alu majoritatii, si-a cassatu numai de flori de cucu editiunea de ser'a, si nu pentru ca bugetulu seu nu potea suportà spesele ei?

„Dar' multi se temu, ca, stergundu-se timbrulu de diurnale, diarietile s'aru immulti pre tare, si literatur'a demagogica si a paseuleloru aru cascade. Temerca acesta este cea mai neintemejata. Literatur'a de natur'a acesta se incuiba tocmai in foiele de septemana, cari sunt mai putienu ingreunate cu timbru. — Dupa intiept'a nostra lege de timbru trebe se edamu foiele nostre numai totu in a opt'a si nu in a siette-a di, si atunci tergulu este liberu, nu este timbru de diurnale, atunci ori-cine pote pasquillisa si communisa gratis.

„D'in contra, prin stergerea timbrului diurnalisticu, press'a de frunte se va libera. Voiu cita, in privintia acesta, un'a d'intre cele mai oneste foie d'in strainetate, „Magazin des Auslandes“, care, intr'unulu d'in ultimii sei numeri scrie asiè: „Stergundu-se timbrulu de diurnale, acesta „Tax on Knowledge“ (tacla sciintiei) — pre cum o numescu angliesii darea, ce casuina scumpetia produceloru spiretuali — diarietile d'in Angli'a si Irlandi'a s'au tiparitu in 1830 aprope in 39 milioane de esemplarie, care numeru s'au urcatu in 1868 la 2500 milioane esemplarie. Resultatulu acestei sporiri este imbucuratoriu, foiele principali, cari prin stergerea timbrului devenira mai estine, se ososera d'in publicitate literatur'a triviale, care inveniu moral'a publica si respandi superstitiuni si concepteratecite, si, lingusindu passionile multime, o agita. Literatur'a triviale nu numai deveni restrinsa, ci si perdù intregu terenulu.“

„Prin stergerea timbrului diurnalisticu publiculu aru

*) Ce se dicemu despre foiele nostre romane?

caștigă mai multu, pentru că atunci *fi-a* care editoriu si-
aru tiend de detorintia a reduce pretiulu abonamentului
cu atât a, cu câtu spesele i-au scadiutu prin stergerea
timbrului; si carele ar fi destulu de neghiobu a nu face
acést'a, ar' deveni opresu prin foiele mai eftine.

„Literatur'a periodica aru caștigă numai mediu-lo-
citu prin sporirea abonatiloru sêi, — are ore guvernulu
cuventu sê impedece acést'a? cã-ce prin scolele nostre
promovemu numai educatiunea venitoriului, ér' educatiu
nea presintelui se mediu-locesce prin literatura.

„Trebue sê nu uitâmu servitiile, cari literatur'a le
au procuratu natiunei in cei 17 ani ai asuprirei nostre.
Nu sciu diu — dîse mai de-una-di unu deputatu are-
tandu la scaunele ministeriali, vedè-amu ore adi aceste 9
fotole de purpura, daca „palid'a“ nostra literatura ni-aru
fi lipsitu.

„Cu ocașiuinea pertractarei d'in anulu trecut, afara
de ministrulu financeloru, nu s'an aflatu vre-unu re-
presentante, care sê fia pledatu pentru sustinerea
timbrului pentru diurnale; insu-si dlu ministru de fin.
ni a datu sê sperâmu stergerea lui. Cu ocașiuinea votarei
nominali asupr'a proiectului pentru stergerea timbrului
diurn. s'au dechiaratu pentru stergere: intrêga stang'a,
toti membri ministeriului culteloru, câti adeca se aflau
in camera, toti deputatii de nationalitate sasêscã si mul-
ti d'in membrii mai insemnati ai dreptei, pre sum Ferd.
Zichy, Pulszky, Juszt, Király, Tury, etc. Éra eș ce vo-
tara contr'a, respingundu cu una majoritate de 19 voturi
proiectulu, s'au excusatu, cã au votatu contr'a numai
pentru cã propunatoriulu a cerutu, ca desfiintarea tim-
brului sê se face la inceputulu anului 1870, si cã prin
urmare ei n'au voitu a se amestecã in afacerile camerei
presinte.

„Motiunea se va face acum pentru an. 1870, si
estu modu si acea unica exceptiune îndêta, deci cine se
mai pote indouî despre favoritoriulu rezultatulu alu per-
tractarei?“

De pre campulu bataliei dalmatine.

„N. W. Tgblatu“ descrieã mai alalta-eri cu
nesce coloru forte triste starea trupeloru impe-
riali, cari devenira nepotintiose intru atât-a in
cãtu oficiarii nu potura sê le conduca contr'a ini-
miculu. Cum se pote acést'a, caudu numerulu
soldatiloru imperiali, dupa cum se crede, mai cã
este mai mare de cãtu alu sufeteloru dalmatine?
Fatigie grele ruinara poterile fizice ale armatei
imp., éra tactic'a insurgentiloru nimici poterea
ei morale. Cã-ce este lucru intru adevèru mai
usioru a curatî de inimi una strada subsidiata
cu glontie d'in feresti, d'in celarie si de pre aco-
perementulu caseloru, decãtu a se luptã cu ini-
miculu intre munti. De aci ni potemu esplecã,

cum una insemnata potere armata nu este in
stare a invinge, in tãmpu aproape de una luna,
pre unu micu poporu rescolatu. De almentre in-
surgentii au consciintia scopului pentru care se
lupta, pana ce soldatii se lupta pentru cã li se
poruncesce.

Este lucru tristu a vedè, dîce unu corespun-
dinte — cum copilulu desierteloru ungure, inde-
satu in cioreci strimti, se trudesce a se urcã la
munte, pre stance si p'intre spini, si cum recade
ustenitu, ranitu, cu ciorecii si botinele spintecate etc.

Unu telegramu mai nou ni spune, cã comu-
nele Ublj, Verblie si Sisie sunt aplicate a se su-
pune. Nu scimu cãtu este adevèru in scirea acé-
st'a; ce scimu este, cã positiunile cele mai im-
portanti sunt ocupate si sustinute de insurgenti,
si comunicatiunea intre Morlaci si intre Munte-
negreni, Hercegovini etc. nu se pote impedece
decãtu de pre teritoriulu turcescu. Trece-va ar-
mat'a imperatêscã pre teritoriulu Muntenegrolui,
care nu se mai considera de vasalu Turciei? Inca
nu e siguru. . .

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 3 noemv re.

Presedintele Somssich deschide siedin-
tia la 10 1/2 ore. D'in partea guvernului sunt de
fatia ministrii: Mókó, Horváth, Eötvös, Bedeko-
vics si Gorove.

Dupa autenticarea protocolului siedintiei tre-
cute, presedintele anuncia urmatoriile scrisori in-
cursu: unu protestu contr'a deput. Halász d'in
cerculu electoralu Dabas; dechiaratiunile, prin cari
deputatii Mironu Romãnu si Ioanu Pász-
télyi si-depunu mandatele. Se ordina deci ale-
geri noue in cercurile electorali Chisineu (cottu
Aradu si Muncaciul (cottu Beregh). Se dã conce-
diu mai multoru deputati si se citescu petitiunile
incursu, cari se transpunu comisiuniloru re-
spective.

Ludov. Papp interpeleza pre ministrulu de
interne 1. Pentru ce nu se mai predau natiunei
secuiesci edificie militare d'in Kézdi-Vásárhely,
Csik Gyergyó, etc.? Are ministrulu intentiunea
de a face dispusetiunile necesarie, ca numitele
edificie sê se predè secuiloru?

Col. Tiszã presinta unu proiectu de con-
clusu, ca camer'a sê desaprobe procederea minis-
teriului, cã-ci a transmisu in cottulu Heves unu co-
misariu regescu. Se va tipari si distribui.

Cont. Mikó, ministru de comunicatiune, re-
spunde la interpelatiunea lui Simonyi, cã este
gata a publicã conventiunile relative la comu-
nicatiune, inchiate inainte de er'a constitutiionale;
inse publicarea lor se va amenã pana ce se voru
traduce in limb'a magiara d'in cea francesã si
italiana.

Simonyi este multumitu cu respunsulu
ministrului.

Se cetesce a trei-a ora proiectulu de lege a
supr'a pensiunarei judecatoriloru si a oficialiloru
judiciali, si se primesce cu mare majoritate (in-
trega drept'a si câti-va membri d'in stang'a.)

Camer'a trece la alegerea a cãte unu mem-
bru pentru comisiunea de imunitate, comisiu-
nea pentu diurnu, comisiunile I, V, IX, si a
cinci membri pentru comisiunea insarcinata cu
esaminarea socoteleloru. Resultatulu alegerei se va
face cunoscutu in siedintia urmatoria.

Ordinea d'ilei: Desbaterca generale a supr'a
proiectului de lege relativu la abrogarea pedepsei
corporali.

Col. Széll, raportoru alu comisiunei cen-
trali, espune, cã comisiunea a primitu proiectulu
mai completu alu ministrului Horváth si a res-
pinsu pre alu lui Irányi.

Vorbescu Horváth ministr. si dep. Irá-
nyi, spriginindu-si fia-carele proiectulu sêu.

Fr. Déák apera proiectulu ministrului, inse
dorece ca sê se aduca proiecte de legi speciali
cu privire la „actus minoris potentiae“ si la va-
temarea de onore.

Csernátóny respinge invectivele lui
Irányi si ale altoru-a, cum cã pedeps'a trupesca
ar' fi fostu una macula in legislatiunea magiara,
cã-ci fustigatiunea existe pana asta-di in Angli'a.

Dan Irányi respinge acusatatiunea, cã elu
ar' fi numitu barbara pre natiunea magiara. Elu
va luã parte la desbaterca speciale a proiectului
ministeriului. (Aprobare generale.)

Col. Tiszã dorece ca votarea sê se in-
temple cu privire la intregu proiectulu; comisiu-
nile se voru face la desbaterca speciale.

La intrebarea presidentului, proiectulu mi-
nisteriului se primesce de cãtra majoritate.

Urmandu desbaterca speciale, se primescu cu
unele modificatiuni §-ii 1—7, éra §-ii 8—13 se
omitu cu unanimitate. Ultimii doi §-i se primescu
fãra vr'una modificare.

Se publica urmatoriile doue legi sanctionate:
Suplementu la art. VII d'in 1868 si Conventiu-
nea postale inchiate cu Serbi'a.

Siedintia se inchiae la 2 ore d. m. in sie-
dintia urmatoria se va pertractã proiectulu de lege
relativu la libertatea religiuaria.

Siedintia de la 4 noemv re.

Presedinte: Somssich. Notariu: Coloman Széll.
D'in partea guvernului: ministrii Paulu Rajner, Lónyai,
Eötvös, Gorove.

Dupa autenticarea protocolului siedintiei ultime,
se comunica resultatulu votarei d'in diu'a precedinte, a
nume se alesera: in comisiunea pentru imunitate: Bela
Perczel, in comisiunea pentru esaminarea diurnalu-
lui: Emericu Hodossy, in a V-a comisiune esami-
natoria: Tadeu Prileszky, in a VI-a: Ladislau

FOISIORA

Societatea Academica Romana.

Siedintia publica d'n 14. sept. 1869.

(Urmare.)*

La discursulu dlui Papiu asupr'a lui George Sincãiu,
d. G. Baritiu a respunsu:

„Domnule!

„In istoria poporeloru vine adesea cãte unu periodu
de tãmpu, d'in carele, cunoscundu cine-va pre deplinu
victi'a unui-a sêu unoru barbatu, cari au condusu afaceri-
le si destinele unei tiere sêu natiuni, cunoesce totu-de-
odata aproape si istoria acesteia-a.

Acelu barbatu romanu, care va fi in stare de a com-
pune biografie cunoscutiloru triumviri: Samuilu Mi-
culu, George Sincãiu si Petru Maioru, pre unu periodu
rotundu de ani cincideci, incepundu adeca de la anulu
1770—1820, acelu-a ne va dã chiaru in aceste biogra-
fie istoria poporului romanu d'in patri'a, in care s'au
nascutu si in sinulu carui-a au lucratu ei in acela-si pe-
riodu de ani 50.

Dêca pres'a pre tempulu aceloru triumviri ar' fi fo-
stu suferita a se miscã celu puciuu in cerculu, in care i
erã iertatu a se miscã cu 20 de ani mai tardiu in acele
tiere, atunci deslegarea susu atinsei probleme ar' fi usiu-
rata in mare mesura, pentru cã in acestu casu ne amu
aflã in una posesiune a unui numeru considerabilu de
documente, cari, dupa ce nu se pastrara prin presa, au
si disparutu cu totul d'in scrinele privatiloru, éra altele
toctai si d'in archivele publice.

Acést'a impregiurãre luata in de aproape considera-
tiune, ni-dã mic criteriulu, dupa care amu sê aprețezu

cuprinsulu meduosului si elocent'ei discursu, pe care lu
audãramu d'in graiulu dtale, dle Papiu.

De unde acea abundantia de date istorice, culesc
cu atât'a grige si critica? De unde acea petrundero agra
in natur'a evenimenteloru d'in secolulu espiratu, pe-
trecute in acele tiere, in cari istoria d'in acelu secolu
si d'in acést'a alu nostru inca nu este scrisa, ci abid ad-
umbrita in cãte-va liniamente destulu de usiore? Respun-
sulu ce mi-potu dã la intrebãri de natur'a acestoru-a
este, cã unu barbatu incalditu si condusu de acela-si
spiretu sacru, de care fusese condusu si celu preconisatu
de d'insulu, nu aflã repausu, pana nu strabate in fundulu
adeverului. Acést'a vointia de feru te a condusu si pe
dta, pentru ca, incepundu d'in anii juniei si pana in tem-
pulu de fatia, sê sacrifici dile si nopti, bani si sanetate,
spre a strabate prin locurile, pe unde credeã, cã pote
sê stè ascunsu adevèru istoricu pentru natiunea nostra.
Dupa ce adica in anulu 1852 fiindu in Vien'a, prin lu-
crãrile istorice publicate atunci, ai datu prim'a proba, cã
esti determinatu a calcã pe urmele barbatului, a carui
panegirica o ai facutu asta-di, curendu dupa aceea ai
trecutu in Itali'a, adica in acea tierra, pe alu carei pa-
mentu luase si George Sincãiu aspiratiunile si — de nu
me inielu cu — chiaru primele informatiuni autentice
atãtu despre originea natiunei, cãtu si despre sorgintile
cele mai copiose, d'in cari s'aru potè serie candu-va isto-
ria Romaniloru si a pamentului locuitu de acestu popo-
ru. Cu atâtu inse nu te ai indestulatu, ci precum George
Sincãiu in cursu de ani 34 cercetase mai multe biblio-
tece si archive d'in imperiu, precum elu — impluse
diece (ladi?) de tomuri cu documente istorice culesc d'in
tote unghiurile, — intocmai dta convinsu, cã o viétia de
omu nu pote fi de ajunsu, necum a compune acea isto-
ria, dara nici macaru a culege materialulu necesariu la
radicarea unui monumentu nationalu atâtu de maretu,
ai mersu totu pre urmele lui George Sincãiu si ale con-
tempuraniloru sêi, pentru cã sê aduni la unu locu totu ce

voru fi scapatu ei d'in vedere, si cele pre cari loru nu
le-a fostu datu a le cunosce. Tesaurulu de do-
cumente in 3 tomuri si alte publicatiuni istorice,
esite pana acum d'in condeiulu dtale, au datu ocașiuinea
publicului nostru ca si celui strainu, pentru ca sê prevêda
ceea ce mai are sê astepte de la dta, éra membrii ace-
tei societãti academice au fostu convinsi indata de la in-
ceputulu activitãtii sale, cum cã dta trebue sê ocupi locu
in midiu-loculu nostru. Totu d'in aceste cause erã lucru
firescu, ca si compuneroa biografiei lui George Sincãiu
sê o asteptãmu de la dta. Ai corespunsu si acestei mi-
siuni intr'unu modu, in cãtu sê avemu d'inaintea ochiloru
noștri spirituali imaginea autentica a istoricului, literato-
rului si totu-de-odata martiruluiu George Sincãiu.

O singura indoiéla s'ar' mai potè destoptã in spiri-
tele nostre, o indoiéla, in facia carei-a trebue sê se
opresca fia-care omu insetatu de adevèru; éra aceea este,
ca nu cumva biografulu, ori istoriografulu, preocupatu si
elu intr'unu modu sêu altulu, sê fi fostu prea partinoriu
pentru persona singuratica si prea severu cãtra societa-
tea, in midiu-loculu carei-a vietuise acea persona. Cu
acést'a reflesiune a mea voiescu a-ti rechiamã in memo-
ria unele opiniuni, cari s'au sustienutu intr'unu tãmpu des-
pre barbatulu glorificatu de dta, cã adica acelu ar' fi
fostu unu romanu prea infocatu; cã prea ar' fi voitu sê
intorca lumea cu degetulu; cã se încercã sê delature mai
multe institutiuni asupritorie si forte funeste, elu singuru
cu umerii ca de unu Titanu si asiè mai departe.

Fiindu-cã inculpãri de natur'a acestoru-a se audira
si mai tardiu aruncandu-se nu numai asupr'a istoricului
George Sincãiu, ci si asupr'a unoru sucesori si, dêca voi-
ti, adepti de ai lui; fiindu-cã de alta parte in dilele nos-
tre a inceputu a se formã o scola asiã numita a cosmo-
politiloru, cari si batu jocu de ide'a nationalitãtii, pre
care nici cã o pricepu de locu, eu credu, domnulu
meu, cã este bine a constata, cumcã pre cãtu George Sin-
cãiu ca romanu a sciutu a se inaltea in tota viétia sa mai

*) A se vedè nr. 116, 117, 118, 119, 120 si 121.

S z a t h m á r y, in a IX-a: Ioanu H ó r v á t h, in comisiunea pentru esaminarea socotelor: Paulu M a d o c s á n y i, Tóma P l a c h y, Eug. Z i c h y, Ed. K u b i n y i si Virg. S z i l á g y i.

B ó h u s, G h y e z y, O l á h si J a n k o v i e s prezinta petitiuni; celu dantáiu in caus'a relutiunei urbariali, ceia-l-alti pentru desdauzarea unoru sume de bani unguresci d'in 1849. Asisderea Irányi pentru abrogarea pedepsei corporali si enunsiarea libertátii depline religiuaric.

Nic. F e j é r interpeleza pre ministrulu de finacic pentru amenarea construirei liniei ferate Hatvan-Szolnok si punerea ei in lucrare câtu mai in graba.

Respundiendu ministrulu Lonyai, cá edificarea se va incepe indata dupa terminarea lucrárilor preliminaré la ministeriulu de comunicatiune, Fejér cere, ca interpeleatiunea sê se comunice ministeriului de comunicatiune.

Tadeu P r i l e s z k y interpeleza pre ministrulu de finacic in caus'a crisei de bani ce amenintia industria si cere desluciri despre dispusetiunile ce s'au facutu si au a se face pentru delaturarea crisei.

L ó n y a y raspunde, cá státele in cari infloresce industria si comerciulu — si apoi Ungari'a se tiene de aceste — nu potu fi scútite cu totulu de crise pecuniaric. In Angli'a, statulu celu mai inaintatu in industria si comerciulu, se intempla asemene crise mai la fia-care alu die cele-a anu si in tempulu mai nou chiaru si la alu cincelea anu, d'in cauza cá cãte una data spiritulu de intreprindere este esageratu, si asidè banii, cari aru trebui sê remana in circulatiune, devinu immobili, asidè dîcundu, legati prin escesulu intreprinderilor. Esperienti'a dovedesce, cá in asemene impregiurári crisa este potentiatá prin neineredere. Guvernulu nu pote vindecá acestu ren in modu directu, reulu si-are remediulu in sine, adeca perderile urmate d'in caus'a crisei reducu intreprinderile escesive intre marginile loru naturali, inerederea se restitue d'in ce in ce si intreprinderile bine intemeiate potu calculá éra-si la credeta. Apropiandu-se crisa, guvernulu a facutu dispusetiunile possibili, in urm'a caroru-a dotatiunea bancei filiali d'in Pest'a s'a inmultitu cu mai multe milioane; afara de acést'a ministeriulu de finacic a reescomptatu cambie in suma de mai multe milioane. Oratorele recunosce cá crisa dureza si asta-di si cá mai multe intreprinderi industriali rechiama subventiuni. Cu privire la acestu scopu, s'a consultatu ieri d'impreuna cu ministrulu de comerciulu cu cei mai eminenti membri ai camerei comerciali. Avendu ocaziune a dispune de sume de bani, cari prin locarea loru nu voru fi periclitati, ministeriulu de finacic va fi gat'a a veni intr'ajutoriulu unoru intreprinderi industriali, inse guvernulu nu pote sê facea

acést'a decétu prin una garantia deplina, cá statulu nu va suferi daune, si cá si-va recapetá banii cu punctualitate.

P r i l e s z k y este multumitu cu acestu respunsu.

L ó n y a y raspunde apoi la doue interpelatiuni, un'a a lui Irányi, alt'a a lui Jókai, in caus'a bancei. Guvernulu inca vede lips'a unei bance, inse la resolverea acestei cestiuni nu este vorb'a numai de „quid iuris“ ci si de „quid consilii.“ Chiaru si autoritátele teoretice sunt de diferite opiniuni a sup'ra banceloru pentru note, in prasse inse greutate este cu multu mai mare. Ca omu privatu, oratorele spriginesce libertatea banceloru, ca ministru inse se abstiene de a aplicá acestu principiu inainte de resolverea altoru cestiuni prealabili. Ministrulu prezinta in acést'a afacere urmatoriulu proiectu de conclusu: „Diet'a esmite una comisiune speciale carea, ascultandu pre capacitátele in sciintia comerciale si industriale, cu privire la valut'a de asta-vi, la impregiurárele factice, la crisa actuala de bani precum si la caus'a ei, va emite una opiniune in privint'a dispusetiunilor legislative, cari sunt a se face in cestiunea bancei de note pentru intemeierea unui creditu solidu si independinte alu tiei. In acést'a comisiune se voru alege d'in camer'a reprezentantilor patru, éra d'in camer'a magnatiloru doi membri.“

Pertratarea acestui proiectu de conclusu se defige pre mane.

Daniel I r á y i voiesce, ca acést'a comisiune speciale sê aiba mana libera, deci prezinta urmatoriulu proiectu de conclusu: „Diet'a esmite una comisiune speciale pentru ca, ascultandu pre barbatii mai eminenti in sciintia financiariloru, comerciului si industriei, sê deé una opiniune motivata, cá ce mesure legislative sunt de lipsa pentru independintia si soliditatea creditulu tiei. In acést'a comisiune se voru alege d'in partea camerei magnatiloru 4, éra d'in partea camerei reprezentantiloru 8 membri.“

J ó k a y si-espune parerile sale intr'unu discursu mai lungu. Aceste pareri se voru dá formulate ministrulu Lónyai, pentru ca sê pota luá parte la desbaterea loru.

Presiedintele: Urméza desbaterea a sup'ra proiectulu de lege relativu la libertatea religiuaric.

Vice-presiedintele Salamonu Gajzágó ocupa scaunulu presidialu.

Em. Hrabár, raportoru alu comisiunei centrale, espune, cá comisiunea n'a aflatu de practicabilu acestu proiectu de lege si cá, prin urmare, nu lu recomanda spre primire. Comisiunea este inconvinsa despre necesitatea

imperativa a recunoscerei libertátii, egalitátii si reciprocitátii religiuaric, deci ea propune a se enunsiá prin conclusu, ca sê se provoce ministeriulu pentru a prezintá unu asemene proiectu de lege. Comisiunea se dechiara tot odata cá, neavendu instructiune de la camera, n'a potutu sê pertrateza anti-proiectulu sectiunei VIII.

Dan. Irányi recomanda primirea proiectulu sên cu atítu mai vertosu, cá-ei elu insu-si inca doresce a-lu emendá prin modificatiuni sub decursulu desbateriloru.

Col. Tisza nu primesce proiectulu d'in cestiune, cá-ei referentiele diferiteloru confessiuni rechiama unu studiu multu mai seriosu, decétu ca sê pota fi precisate in unu scurtu proiectu de lege. Asidè, de exemplu, abolitiunea simpla a scaunelor sacre ar' produce confusiuni nenumerate, cá-ei nece partitele nece judii n'aru scé ce sê face in procesele divortiali, cari pana acum'a s'au tienutu de competintia acelor scaune. Aceste consideratiuni sunt valide si cu privire la casatori'a civile si la manipuliunea matriculeloru prin organele civili, cá-ei judii procesuali, cari si d'altmointre sunt ingreunati cu afacerle a 30 - 40 de comune, nu aru potè corepunde si sarcinei de a manipulá matriculele. Una alta obiectiune contr'a proiectulu este, cá eluc neesecutabilu d'in caus'a cá §. 12. dá potere legislativa ministeriului, acéa ce nu e corectu. Intonandu apoi, cá cestiunea libertátii religiuaric nu se mai pote amená, oratorele prezinta urmatoriulu proiectu de lege despre libertatea religiuaric si a consciintiei:

„§. 1. Libertatea deplina a religiei si consciintiei este garantata pentru fiesce-cine.“

„§. 2. Religinea nu face deosebire la exercitarea drepturiloru civili si politice; si d'in contra, religinea nu dispensa pre nimene de la implenirea detorintiloru sale cetatienesci.“

Oratorele díce, cá acést'a lege ar' fi destula pentru libertatea religiei; apoi prezinta urmatoriulu proiectu de conclusu: „Ministeriulu este avisatu a propune sub acést'a sesiune unu proiectu de lege despre stramutarea acelor legi in vigore, cari sunt contrarie egalitátii si reciprocitátii confessiuniloru; despre introducerea casatoricivilu obligatorie; despre manipuliunea matriculeloru prin organele civili; despre abrogarea scaunelor sacre.“

Ministrulu Eötvös spriginesce proiectulu de conclusu alu comisiunei centrale. Asisderea Paulu H o f f m a n n.

S z a t h m á r y apera proiectulu lui Tisza, cá-ei prin acestu-a legislatiunea proclama numai decétu principulu libertátii religiuaric, pana ce enunsiarea acestui principiu este amenata prin comisiunea centrale.

Sigism. Popu spriginesce propunerea comis. cen-

presusu de ori-ce provincialismu angustu, marginitu, miopicu, egoistu, pre cátu elu si-a propusu a probá, cá natiunea romana este un'a, cá un'a i e limb'a, unulu si alu ei destinu, tocmai pre cátu elu se adoperase a demonstra dupa istoria, cumcá coloniloru lui Traianu nu le ar' fi fostu iertatu nici odata, nu le va fi iertatu nici in viitoriu a fi cosmopoliti, mai inainte de a fi si remanè romani intru tota poterea ouventulu.

(Va urmá).

Poesie poporali d'in Bucovin'a.

(Culese de S i m e o n u F. M a r i a n u.)

D o i n e.

1.

Ploi'a cure, bade-aduna,
Esi Domnica si-i dá gura.
— Eu guritia cum i-oiu dá,
Cá me temu cá m'a muscá,
Si mamuti'a m'a 'ntrebá:
„Domnicuti'a, seléca,
Gur'avut'au tu ori ba? . . .“
— Am avutu mamuti'a, hêi
Si am dat'o la flecái! . . .

2.

Frunzia verde cimbrisiorn,
Batea murgulu d'in picioru,
Dusu-m'am la mandr'a 'n doru.
Mandr'a cum me audiá,
Usi'a iute-o descuiá.
Eu in casa m'am veritu,
Gasii foculu desvelitu,
Si lemne nepuse 'n vét'ra:
Aferim, ca erá féta! . . .

3.

De la dealu prin secatura
Siuera-unu voinicu d'in gura.
Lu cunosc pre siueratu,
Ca-i voinicu neinsuratu
Si de fete farmecatu
Cu turtitia
De la títie,
Cu peru galbenu d'in cositie,
Cu surele
Subtírele,
Cu peru negru d'in sprincene
Cu otrava
D'in d'umbrava
Si cu apa d'in Suciava,
Cu sulcina
D'in gradina
Si cu apa d'in fantana.

4.

Cátu e vér'a de frumosa
Eu n'am prinsu picioru de cós'a,
Ce-am cautatu umbr'a de grosa
Si copil'a de-i frumosa.
Mititica, mititea,
Tu mi-ai fostu perirea mea.
Mititica, tica tica,
Tu mi-ai fostu perirea, mica.
Candu e omulu tinerelu,
Tinerelu si frumosielu,
Se tiene dorulu de elu;
Dara daca 'mbetranesce,
Si dorulu caletoresce.

5.

Pe ulit'a armenésca
Este-o siatra tiganésca.

Da la siatra cine este?

Badea calulu potcoveace,
Si leliti'a mi-lu priveace,
Cu gur'a d'abié graiesce,
Cu ochii d'abié priveace:
— Bata-te pust'i'a ciora,
D'ai gres' o potcoviora,
Sé viia baditi'a éra . . .

6.

Mêi baditia, peru sucitu,
Siedi la noi dac'ai venitu.
— Eu n'am venitu ca sê siedi,
Ce-am venitu ca sê te vedu . . .

7.

Dumineca pe l'a prinsu
M'a ajunsu unu doru cu plansu,
Cum amu fostu, si ce-am ajunsu!
Me duceam la doru in casa,
Dorulu me puneá la mésa,
Eu manancu si mai remane,
Dorulu me cunosece bine,
Cá mai amu pe ore-cine.

8.

Vin'o bade candu gandesce,
N'ascultá minciuni babesci.
Nu veni sér'a de vreme
Candu dusmanii taia lemne,
Dusmancele stringu surele;
Nu veni neci de cu séra,
Candu dusmanii stau p'afara;
Dar' vina la mediu de nópte
Candu dusmunii dormu de morte.

(Va urmá.)

trali. Henszelmann, Ed. Kállay și Paulu Szontágh spriginescu proiectulu de lege alu lui Irányi.

Ioanu Krajcsik (preutu catolicu) respinge proiectulu lui Irányi prin unu discursu ce nu produse decâtu illaritate. Asiè, de esemplu, oratorulu afirma, că §. 4: „Cu privire la drepturile și detorintele lor, confesiunile și ecclesiele sunt egali“ nu are nece unu intie lesu.

Ladislau Tisza, Emericu Ivánka și Ales. Horváth combatu in discursuri scurte argumentele oratorilor de partia dreapta și partenescu proiectulu lui Tisza.

Presedintele inchide desbaterea. 20 de deputati ceru votare nominale. Siedintia se inchiac la 2 ore d. m. Votarea se amena pentru siedintia viitoria.

Ce-va despre Dalmati'a,

Dalmatianii au fostu in cursu de sece marinari eminenti. Fara d'insii — dîce una foia ung. — Andreiu alu II. n'ar' fi potutu caletorî la Ierusalimu, Ludovieu I. n'ar' fi potutu ocupâ Neapolea. Veneti'a detoresce insuleloru dalmatiane poterea sa și bagati'a comerçului sêu. Abiè este vre unu punctu mai importantu, facia de canalulu de Suezu, de câtu grup'a insuleloru dalmatine cu litoralulu croatu istrianu. Starea de adi a comerçului in Dalmati'a este in calea progresului. — Candu ea scapâ d'in manile franciloru și se reanessâ câtra Austri'a posedea nâi mai numeroase decâtu in ainte de resbelulu austro-francesu. Dalmati'a este una marga scumpa in coron'a imperiului ostrunguru, și ostrunguriloru nu li aru veni nece-de-cum bine la socotela alipirea ei câtra miculu Munte-Negru, și de ace'a voiescu a trece pre teritoriulu turcescu, ca sê pota impedeâ manoperele straine, cari alimenteaza flacarele in muntii peninsulei dalmatine. — Dar' reu calculéza stapanii ostrunguri, câ-ce punendu pitiorulu pre pamentulu turcului, in locu de a stinge foculu in buc'a Cattarului, voru aprinde rógulu cestiunei orientale.

Si ce dîce ungurii cu privire la revolt'a dalmatina? „Dalmati'a se tiene numai de jure de Ungari'a, de facto este a Austriei. Stinga foculu cei ce l'au aprinsu, și lu stinga pre spesele proprie, noi nu vomu da nece una parâ!“ Acestu-a este punctulu, d'in care ungurii se vedu a privi crampitiile d'in Dalmati'a. „Angli'a are pre Oceanulu atlanticu doue insule (Zeland'a-Noua) — ni spune una foia ung. — despartite prin strimtoarea Cook s'au descoperitu in 1642 prin marinariulu olandesu Tasman. Anglesii sunt cei mai isteti colonisatori, ei plantara una colonia și in Zeland'a Noua. Coloni'a comandu la ajutoriulu patriei mame incepû resbelu cu indigenii, in urm'a carui-a i erâ lesne sê ocupe intregu pamentulu indigeniloru. Asiè ce-va s'a intemplantu și in Europ'a civilisata, anume cu Tofaleni in Ardealu. Celuce are poterea, — dîce totu acea foia ung. — nu cêrca in legile umanitatii titulu dreptului sêu. Princiulu Newcastle, ministru alu coloniiloru dède dreptu cuceritoriloru in 1863, dar' prin acest'a nu meliorâ starea insulei. Guvernulu anglesu și opiniunea publica se intreba inse adi, de are patri'a mama detorint'a de a portâ rolulu gendarmeriei in insula și a eternisâ prin acest'a turburarea pacci publice? Lordulu Granville și Bowen scriser guvernului Zelandei-Noue câ va rechiamâ militi'a de acolo, și câ coloni'asêu traesca in buna pace cu indigenii sêu sê se ingrigesca ea in sa și de apărarea sa.“

Unele observari la asentarea d'in 1869.

Tote apucaturele fratiloru magiari ne documenteâ invederatu, câ suntemu in ajunulu unei schimbâri, alu unci crise de multu prevediuta d'in partea coloru cauti și atenti la evenomintele de tote dfilele. Ungurii, in locu de a se impreteni cu Romanii, se instramedia de ei, și dienu, li pote parè reu mai tardtu. Dara lasa, cugeta fratiunguri, avemu concessiunea pre inalta de a ne provede cu honved. Ei bine, nu cugeta ore d'insii și altu ce-va, adeca celu ce pre gratiosu li-a concesu Honvedismulu, lu pote și desfiintâ cu una trasura de péna ca și legile d'in 63-4?

Dara sê concedemu, câ honvedismulu va sustâ, pre-câtu tempu va sustâ și Ungari'a; totu-si aru fi consultu, sê se folosésca intr'unu modu justu de acest'a facultate, și sê se tiena de lege, cu tote câ la crearea acelei a nu-va pre luatu in consideratiune interesulu moralitatii. Pen-

tru câ, daca legea ungurescu nu scutesce nece clerulu teneru, ba nece pre celu chirotonitu, ce va fi cu moralitatea? An cugeta legislatorii unguri câ unu clericu acumu absolutu in scientiele teologice cu moralitatea receruta unni pastoru sufletescu, mergandu numai chiaru și la exercitiu cu mesce omeni cu moravuri rele, ore intorcandu-se de acolo și suscependu conducerea spirituale a poporului concediutu lui nu se va implini dical'a, câ o c e a s i o f a c i t f u r e m? Legea dice apriatu, câ uniculu fiu, deca tata-sêu e in etate de 60 ani, e scutitu; afara de ace'a celu ce e singuru fara parinti, fara frati și are mosia, platesce contributiune, suporta greutatile comitatului și alte asemenea, e scutitu de la militi'a; și totu și câte casuri s'au datu numai in Clusiu, unde s'au inrolatu și de acei-a, cari suntu intre asemenea conditiuni. Si ce va fi acum d'in ereditatea respectivului? Legislatorii voru dîce pote câ respectivii voru fi obligati numai la exercitiu. Ei bine, da de va cadè tempulu exercitiului togma pre lunele de véra, candu e mai ocupatu economulu? apoi pote veni de la exercitiu precandu semenaturele lui voru deveni prada tempului de o parte, era de alt'a viteloru.

Dara sê nu vorbescu fara esemple D'in Siardulu Ung. s'a inrolatu unu teneru, G e o r g i u D e l a n u, care acum e casatoritu de 4 ani, și n'are pre nime decâtu una sora vedua cu 6 prunci in altu satu, pre care elu o tiene, asiè dara prelunga ereditatea propria mai luera și prea soru-sa și acuma e honvedu; consuna ore fapt'a acest'a cu legea? — Dara notariulu comunale l'a indulcitu pre bietulu fetioru cu acea câ nu va fi in veci soldatu și pentru ace'a nu i a facutu nece reclamatiune dupa prescriesele legei, éra candu l'a inrolatu, fiindu de facia, nu si a cascatu gur'a nece cu unu cuventu.

Eseemple de aceste, contrarie legii suntu destule; asiè s'a intemplantu cu unu teneru d'in Vist'a, asiè cu altulu d'in Popfaleu care a nebunitu d'in superarea coa mare, nime nu-lu pote aduce de pre otaru. Sê mai mentionezu și abusurile ce s'au facutu d'in partea unoru oficialisti? Fetiiorulu judelui comunale d'in Zam-San-Craiu la prim'a visitatiune s'a aflatu de neaptu de servitiu, s'a chiamatu și la supervisatiua, și éra s'a aflatu de neapace, și fu indrumatu afara; dara ce se intempla? vice-comitele Gyarmati Miklos face unu semnu comisiunei visitatorie, și respectivulu jude in minutulu urmatoriu se citeza de nou cu fetiorulu, inroledia ca capace de servitiu care se dupa vointia v.-comitelui Gyarmati. Acest'a mi o a spusu insu-si judele respectivu Onutiu Florea. Asemenea a patitu și fiulu preotului emeritu d'in Finciu.

Pre aici' acumu, dupa una seceta continua, an inceputu ploile de toamna. Economii se bucura, câ-ce voru potè semená.

P. T. P.

VARIETATI.

* (Majestatea S'a) a concesu numirea Dloru canonici: Timoteu Cipariu de can. lectoru, Constantin Pappalvi de can. cantoru, Ioanu Fekete (Negrutiu) de can. custode și Ioanu Chirilla de canonicu scolaru la capitulu gr. cat. romanu de Alba-Iulia, și a intaritu alegerea lui Stefanu Manfu de canonicu cancelariu.

* (Camera Prussiei) primi in principiu casatori'a civile. In Romania libera s'a introdusu de multu. Candu se va introduce la noi?

* (Imperatulul Austriei) decorâ pre pasia Ali cu ordulu de brilantu alu St. Stefanu, éra pre bar. Prokesch cu crucea mare St. Stefanu.

* (S'a deschis concursu) pentru 8 posturi de concepisti la curtea de cassatiune, 4 cu salariu an. de 900 fl., și bani de cortelu 200 fl., 4 cu sal. an. de 800 fl., bani de cortelu 200 fl., totu atâte-a posturi de adjuncti de concepisti cu sal. an. de 500 fl. și bani de cort. 120 fl., mai de parte 18 posturi de concepisti la tribun. supr. curiei reg., 9 cu sal. an. de 900 fl. și b. de cort. 200 fl., éra 9 cu s. an. 800 fl. și b. de cort. 200 fl., și totu atâte-a posturi de adjuncti de concept. cu sal. an. de 500 fl. și bani de cort. 120 fl. Concurrentii au sê dovedésca, câ au absolvitu cursurile juridice și au facutu esamenele de statu și cele juridice; b) cei ce fecera censura advoc. au a dovedi cu documinte autentice prasea loru juridica; c) cei ce sciû perfectu, afara de limb'a magiara, vre-una d'in limbele: romana, serba, slovaca și rutena, voru fi preferiti. Petitiunile sunt a se trameta pana la 15 nov. la sediulu ministeriului de justitia; petitiunilo intrate dupa terminulu de susu, nu se voru luâ in consideratiune.

* (Multiamita publica.) Subscriulu, in numele studintiloru d'in comun'a Sietinu, cari dederu in 27 augustu st. n. una representatiune teatrale in favorulu scoleloru de acolo, aducu multiamita cordiale urmatoriloru DD., cari binevoira a contribui la ajutorarea scoleloru memorate:

Adamu Becker 10 fl., Ioanu Becker 5 fl. Antonu Hidvéghy 3 fl., Stef. Draganu 5 fl., Adolful Szécsenyi 2 fl., Stef. Mihailovicu 2 fl., Vas. Marcovicu 2 fl., Dem.

Marcovicu 2 fl., Geor. Romanu 3 fl., Maur. Schwartz 1 fl., Geor. Achimasu 2 fl., Paulu Maioru 5 fl., Nic. Muresianu 1 fl., Nic. Bolchisiu 1 fl., Lazáru Gombó 1 fl., Geor. Bascanu 1 fl., Mihaiu Vastagu 5 fl., Andreiu Adami 50 cr., Ioanu Simonyi 50 cr., Ioanu Catoraci 2 fl., Ladislau Siprák 2 fl., Geor. Mudrity 4 fl., Ioanu Paulu 1 fl., Lud. Rafai 2 fl., Atan. Popovicu 1 fl., Ioanu Chinciu 1 fl., Geor. Gulesiu 1 fl. Mihaiu Draganu 1 fl., Paulu Halmagi 1 fl., Const. Ianutiasu 2 fl., Mihaiu Sierbanu 2 fl., Ioanu Istinu 1 fl., Dem. Ionescu 2 fl., Vinc. Marcovicu 1 fl., N. Zahratnik 1 fl., Dem. Pilanu 1 fl., Ant. Laitik 1 fl., Sig. Rajla 3 fl., Nic. Barbora 1 fl., Mat. Kálmán 2 fl., Nic. Karácsanyi 4 fl., Nic. Bascanu 1 fl., Teod. Borlea 1 fl., S. Mannhain 2 fl., Mihaiu Mercea 1 fl., Geor. Széll 10 fl., Dem. Mudrity 2 fl., Tit. Bracoranu 2 fl., Ant. Antonescu 1 fl., S. Lutia 2 fl., Geor. Orosu 2 fl., Nic. Filimonu 5 fl., Ioanu Beke 1 fl., Petru Ionescu 2 fl., Ioanu Rusu 2 fl., Geor. Adamovicu 2 fl., Flore Margineanu 1 fl. 50 cr., Em. Popu 1 fl., Teod. Siclovanu 1 fl., Mihaiu Siclovanu 1 fl., Geor. Vesa 1 fl., Em. Kaufmann 50 cr., Maur. Schatteles 50 cr., Filipu Berg 50 cr., Ios. Zachariasu 1 fl., Lica Bataranu 1 fl., Ant. Popu 1 fl., Simeonu Jankai 2 fl., Pant. Szilágyi 2 fl., Ioanu Maioru 1 fl., Iac. Ardeleanu 1 fl., Teod. Popovicu 2 fl., Vas. Georghiesiu 1 fl. Sum'a incursa e 147 fl. v. a., d'in carea subtragandu-se erogatiunea de 60 fl. venitulu curatu e 87 fl. D'in sum'a acest'a fa-care d'intre cele trei secole romane a acceptatu pana acumu câte 24 fl. v. a.; scola israelitica numai 7 fl., fiindu câ numai forte putieni au contribuitu la filantropia intreprindere; aumai remasu de impartitu 8 fl. v. a. Mai avemu de a multiami stimabilei familie de Adamu Becker, pentru câ ni-a supeditatu obiectele cele mai necesarie pentru construirea scenei, apoi bravului romanu D. Mihaiu Vastagu, notariu alu comunei Sietimanu, pentru zelulu desvoltatu in favorea subscrierei ajutorieloru. — Arcadiu Popianu.

Sciri electrice.

Zara, 3 novemare. Magazinulu de provisiuni de aici deveni eri nopte prad'a focului. Nimic'a nu s'a potutu scapâ d'in flacarele mistuitorie.

Cattaro, 2 nov. Unu batalionu de venatori d'imprenna cu regimentulu Ernestu și una compania de geniu, sub comand'a colonelului Fischer, dupa una lupta de trei ore, cu ajutoriulu rachetelor, au respinsu pre insurgenti de la Trinita pana d'in colo de Sulvar'a. Majorulu generalu Dormus inaintâ fara nice una pedeca pana la Poberdje. Capitanulu Böhm, care fu ranitu, a moritu.

Cattaro, 2 nov. Principele d'in Muntenegru protestâ contr'a invinovatirei, câ ar'fi datu ajutoriu rescolatiloru. Principele concede éra-si Muntenegreniloru a cercetâ bazazalu de Cattaro și totu una data concede si esportulu victualieloru. Asta-di au trecut trupele câtra Budu'a.

Cattaro, 3 nov. Locuitorii d'in Risano fare desarmati; se dîce, câ si districtulu Ubli voiesce sê se supuna. In lupt'a de eri dela Sulvar'a au cadiutu 30 insurgenti morti și 100 raniti. Guvernatorulu generalu d'in Hercegovina a pusu unu pretiu insemnatu pre capulu lui Luc'a Vucalovicu.

Madridu, 3 nov. Este verosimilu, câ se va radica starea de asediulu inca in ainte de alegerea regelui. Pana acum sunt in cortesu 142 partisani pentru candidarea ducelui de Genu'a.

Responsuri. Dlul Al. F. in Margau. Sê binevoiesci a te adresâ câtra respectivulu editoriu inca una data pre cale privata. Daca nu ti vei ajunge scopulu, lu poti improcesuâ. Noi nu potemu a ne amestecâ in afaceri private.

Concursu.

Prin infintiarea unei a trei-a scole in Varadi'a, comitatulu Timisiu, statiunea invetiatorésca d'in III-a clasa, și cea d'in filialulu Ciobeni au devenitu vacante.

Salariu pentru invetiatoriulu d'in clasa III a e 550 fl. v. a. in bani gat'a și cartieru liberu; — pentru invetiatoriulu d'in filialulu Ciobeni e 200 fl. v. a. in bani gat'a, cartieru liberu și 1/2 jugeru de gradina.

Concurrentii sê-si tramita recursele loru prevediute cu atestatele recerute pana in 10 Noemvre a. c. st. n. la scauuulu scolaru localu; — limb'a propunerei in scole e cea romana.

Varadi'a, in 20 Oct. 1869.

2-3.

Scauuulu scolastecu comunale d'in Varadi'a

Proprietariu, editoriu și redactoru respundietoriu.

ALESANDRU ROMANU.